32000R2659

L 304/7 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* 5.12.2000

KOMISJONI MÄÄRUS (EMÜ) nr 2659/2000, 29. november 2000, asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta uurimis- ja arenduskokkuleppe liikide suhtes

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 1971. aasta määrust (EMÜ) nr 2821/71 asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, [1] viimati muudetud Austria, Soome ja Rootsi ühinemisaktiga, ning eriti selle artikli 1 lõike 1 punkti b,

olles avaldanud käesoleva määruse eelnõu, [2]

olles konsulteerinud konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Määrus (EMÜ) nr 2821/71 annab komisjonile õiguse kohaldada asutamislepingu artikli 81 lõiget 3 (endise artikli 85 lõige 3) määruse andmise teel teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis kuuluvad artikli 81 lõike 1 kohaldamisalasse ja mille objektiks on tooteid või protsesse käsitlev teadus- ja arendustegevus kuni tööstusliku rakendamise etapini ning selle tulemuste kasutamine, sealhulgas intellektuaalomandiõigusi käsitlevad sätted.

(2) Asutamislepingu artikli 163 lõige 2 kutsub ühendust üles ergutama ettevõtjaid, sealhulgas väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, nende kõrgetasemelises teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse alases tegevuses ning toetama nende püüdlusi teha üksteisega koostööd. Nõukogu 22. detsembri 1998. aasta otsuse 1999/65/EÜ (ettevõtjate, uurimiskeskuste ja ülikoolide osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjade kohta Euroopa Ühenduse viienda raamprogrammi (1998-2002) elluviimisel [3] ning otsuse 1999/65/EÜ rakendamist käsitleva komisjoni määruse (EÜ) nr 996/1999 [4] alusel peavad ühenduse viienda raamprogrammi alusel toetatavad kaudsed uuringud ja tehnoloogiaarendus toimuma koostöös.

(3) Kokkulepped teadusuuringute ühiseks läbiviimiseks või uurimistulemuste ühiseks arendamiseks kuni tööstusliku rakendamise etapini, viimane välja arvatud, ei kuulu üldjuhul asutamislepingu artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse. Teatavatel asjaoludel, näiteks kui pooled lepivad kokku mitte korraldada muud teadus- ja arendustegevust samas valdkonnas, loobudes niiviisi võimalusest saavutada teiste poolte ees konkurentsieelis, võivad sellised kokkulepped siiski kuuluda artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse ja need tuleks seetõttu lülitada käesoleva määruse reguleerimisalasse.

(4) Määruse (EMÜ) nr 2821/71 alusel on komisjon eelkõige vastu võtnud 19. detsembri 1984. aasta määruse (EMÜ) nr 418/85 asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta uurimis- ja arenduskokkuleppe liikide suhtes, [5] viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2236/97. [6] Määrus (EMÜ) nr 418/85 kaotab kehtivuse 31. detsembril 2000.

(5) Uus määrus peaks vastama kahele nõudele, nimelt tagama konkurentsi tõhusa kaitse ja andma ettevõtjatele piisava õiguskindluse. Nende eesmärkide saavutamisel tuleks arvesse võtta vajadust võimalikult suures ulatuses lihtsustada haldusjärelevalvet ja õigusraamistikku. Alla turuvõimu teatava taseme võib artikli 81 lõike 3 kohaldamisel üldiselt eeldada, et uurimis- ja arenduskokkulepete positiivne mõju kaalub üles nende negatiivse mõju konkurentsile.

(6) Määrus (EMÜ) nr 2821/71 nõuab, et erandi kehtestav komisjoni määrus määratleks oma kohaldamisalasse kuuluvate kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse liigid ning määraks kindlaks kitsendused või sätted, mis võivad või ei või neis kokkulepetes, otsustes või kooskõlastatud tegevuses esineda, samuti määraks kindlaks punktid, mis peavad neis kokkulepetes, otsustes ja kooskõlastatud tegevuses sisalduma, või muud tingimused, mis tuleb täita.

(7) Otstarbekas on eemalduda lähenemisviisist, mille kohaselt loetletakse punktid, mille suhtes erandeid tehakse, ning asetada suuremat rõhku nende kokkuleppeliikide määratlemisele, mille suhtes erandid kuni turuvõimu teatava tasemeni kehtivad, ning kitsenduste või selliste sätete

[1] EÜT L 285, 29.12.1971, lk 46.
[2] EÜT C 118, 27.4.2000, lk 3.
[3] EÜT L 26, 1.2.1999, lk 46.
[4] EÜT L 122, 12.5.1999, lk 9.
[5] EÜT L 53, 22.2.1985, lk 5.
[6] EÜT L 306, 11.11.1997, lk 12.

kindlaksmääramisele, mis ei tohi sellistes kokkulepetes sisalduda.
See on kooskõlas majanduspõhise lähenemisviisiga, mis hindab kokkulepete mõju vastavale turule.

(8) Artikli 81 lõike 3 kohaldamiseks määruse andmise teel ei ole vaja määratleda neid kokkuleppeid, mis võivad kuuluda artikli 81 lõike 1 alla. Artikli 81 lõike 1 alla kuuluvate kokkulepete eraldi hindamise käigus tuleb arvesse võtta mitmeid tegureid, eelkõige asjaomase turu struktuuri.

(9) Grupierandist saadav kasu peaks piirduma nende kokkulepetega, mille puhul on võimalik piisava kindlusega eeldada, et nad vastavad asutamislepingu artikli 81 lõike 3 tingimustele.

(10) Koostöö teadus- ja arendustegevuses ning tulemuste kasutamine soodustab üldjuhul tehnika ja majanduse arengut, suurendades oskusteabe levikut osaliste seas ja vältides kattuvat teadus- ja arendustööd, andes tõuke uuteks edusammudeks täiendava oskusteabe vahetamise kaudu ning tõhustades teadus- ja arendustööst tulenevate toodete valmistamist või protsesside rakendamist.

(11) Tulemuste ühist kasutamist võib pidada ühise teadus- ja arendustegevuse loomulikuks tagajärjeks. See võib võtta mitmeid vorme, nagu näiteks toodete valmistamine, tehnilisele või majanduslikule progressile olulisel määral kaasaaitavate intellektuaalomandiõiguste kasutamine või uute toodete turustamine.

(12) Üldjuhul võib eeldada, et tarbijad saavad teadus- ja arendustegevuse suurenenud mahust ja tulemuslikkusest kasu uute või täiustatud toodete või teenuste kasutuselevõtmise näol või hindade langemisel uute või täiustatud protsesside tulemusena.

(13) Et saavutada ühise teadus- ja arendustegevuse eeliseid ja eesmärke, peaks käesolevast määrusest tulenevad eelised laienema ka neile uurimis- ja arenduskokkulepetes sisalduvatele sätetele, mis ei kujuta endast selliste kokkulepete esmast objekti, kuid on otseselt seotud nende rakendamisega ja selleks vajalikud.

(14) Et põhjendada erandi õigustatust, peaks ühine kasutamine olema seotud toodete või protsessidega, mille puhul teadus- ja arendustegevuse tulemuste kasutamine on otsustava tähtsusega, ning kõigile pooltele on antud võimalus kasutada talle huvipakkuvaid tulemusi. Kui uurimis- ja arendustegevuses osalevad akadeemilised asutused, uurimisinstituudid või ettevõtjad, kes pakuvad teadus- ja arendustegevust äriteenusena, ilma et nad tavaliselt tegeleksid aktiivselt tulemuste kasutamisega, võivad nad siiski kokkuleppida kasutada teadus- ja arendustegevuse tulemusi üksnes edasise uurimistöö eesmärkidel. Samuti võivad omavahel mittekonkureerivad pooled kokkuleppeliselt piirata oma kasutusõigusi ühe või enama tehnilise kasutusalaga, et hõlbustada vastastikku täiendavate oskustega poolte
koostööd.

(15) Käesoleva määruse alusel tehtavad erandid peaksid piirduma uurimis- ja arenduskokkulepetega, mis ei anna ettevõtjatele võimalust kõnealuste toodete või teenuste olulise osa suhtes konkurentsi kaotada. Grupierandist on vaja välja jätta kokkulepped konkurentide vahel, kelle ühine turuosa teadus- ja arendustegevuse tulemuste läbi täiustatavate või asendatavate toodete või teenuste turul ületab kokkuleppe sõlmimise ajal teatava taseme.

(16) Et tagada tõhusa konkurentsi püsimine tulemuste ühise kasutamise kestel, tuleks ette näha, et grupierand lakkab kehtimast, kui poolte ühine turuosa ühisest teadus- ja arendustegevusest saadavate toodete turul muutub liiga suureks. Erandit tuleks poolte turuosast olenemata jätkuvalt kohaldada teatava aja jooksul pärast ühise kasutamise algust, et oodata ära nende turuosa stabiliseerumine, eelkõige pärast täiesti uue toote kasutuselevõttu, ning garanteerida asjaomaste investeeringute minimaalne tasuvusperiood.

(17) Käesolev määrus ei peaks tegema erandeid kokkulepetele, mis sisaldavad kitsendusi, mis ei ole eespool nimetatud positiivse mõju saavutamiseks hädavajalikud. Olenemata asjaomaste ettevõtjate turuosast, tuleks käesoleva määrusega kehtestatud grupierandist põhimõtteliselt välja jätta teatavat liiki ranged konkurentsivastased piirangud, nagu näiteks poolte vabaduse piiramine teha teadus- ja arendustööd kokkuleppega mitteseonduvas valdkonnas, hindade fikseerimine kolmandate isikute jaoks, tootmis- või müügimahu piiramine, turgude või klientide jaotamine või lepingujärgsete toodete passiivse müügi piiramine teistele pooltele reserveeritud territooriumidel.

(18) Turuosa piirangud, erandite mittetegemine teatavate kokkulepete puhul ja käesolevas määruses sätestatud tingimused tagavad tavaliselt selle, et kokkulepped, mille suhtes kohaldatakse grupierandit, ei võimalda osalevatel ettevõtjatel kõnealuste toodete olulise osa suhtes konkurentsi kaotada.

(19) Teatavatel juhtudel, kui käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate kokkulepete mõju on asutamislepingu artikli 81 lõikega 3 siiski vastuolus, võib komisjon grupierandi tühistada.

(20) Kokkulepped ettevõtjate vahel, kes ei ole teadus- ja arendustegevuse tulemuste läbi täiustatavate või asendatavate toodete konkureerivad valmistajad, kaotavad tõhusa konkurentsi teadus- ja arendustegevuses üksnes erandjuhtudel. Seetõttu on kohane võimaldada selliste kokkulepete puhul olenemata turuosast saada kasu grupierandist ning lahendada sellised erandjuhud asjaomase erandi tühistamisega.

(21) Et uurimis- ja arenduskokkulepped on tihti oma laadilt pikaajalised, eriti kui koostöö laieneb ka tulemuste kasutamisele, tuleks käesoleva määruse kehtivusajaks kinnitada 10 aastat.

(22) Käesolev määrus ei piira asutamislepingu artikli 82 kohaldamist.

(23) Kooskõlas ühenduse õiguse ülimuslikkuse põhimõttega ei tohiks ükski siseriiklike konkurentsiseaduste kohaselt võetud meede piirata ühenduse konkurentsieeskirjade ühtset kohaldamist kogu ühisturul ega kõnealuste eeskirjade rakendamiseks vastuvõetud meetmete, sealhulgas käesoleva määruse täielikku toimet,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Erand

1. Vastavalt asutamislepingu artikli 81 lõikele 3 ja kui käesoleva määruse sätetest ei tulene teisiti, deklareeritakse käesolevaga, et asutamislepingu artikli 81 lõiget 1 ei kohaldata järgmiste kokkulepete suhtes, mis on sõlmitud kahe või enama ettevõtja (edaspidi "pooled") vahel ja käsitlevad tingimusi, mille alusel kõnealused ettevõtjad tegelevad:

a) ühise tooteid või protsesse käsitleva teadus- ja arendustegevusega ning kõnealuse teadus- ja arendustegevuse tulemuste ühise kasutamisega;

b) samade poolte vahel varem sõlmitud kokkuleppe alusel korraldatud ning tooteid või protsesse käsitleva teadus- ja arendustegevuse tulemuste ühise kasutamisega; või

c) ühise tooteid või protsesse käsitleva teadus- ja arendustegevusega, välja arvatud selle tulemuste ühine kasutamine.

Käesolevat erandit kohaldatakse sedavõrd, kuivõrd sellised kokkulepped (edaspidi "uurimis- ja arenduskokkulepped") sisaldavad asutamislepingu artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvaid konkurentsipiiranguid.

2. Lõikes 1 sätestatud grupierand kehtib ka nende uurimis- ja arenduskokkulepetes sisalduvate sätete suhtes, mis ei kujuta endast selliste kokkulepete esmast objekti, ent mis on otseselt seotud nende rakendamisega ja selleks vajalikud, näiteks kohustus mitte teha kokkuleppe täitmise ajal kokkuleppega seotud valdkonnas või sellele lähedases valdkonnas teadus- ja arendustööd iseseisvalt või koos kolmandate isikutega.

Esimest lõiget ei kohaldata siiski sätete suhtes, millel on sama eesmärk, nagu artikli 5 lõikes 1 loetletud konkurentsipiirangutel.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) *kokkulepe* — kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või kooskõlastatud tegevus;

2) *osalevad ettevõtjad* — uurimis- ja arenduskokkuleppe pooleks olevad ettevõtjad ja nendega seotud ettevõtjad;

3) *seotud ettevõtjad*:

a) ettevõtjad, kelle puhul ühel uurimis- ja arenduskokkuleppe poolel on otseselt või kaudselt:

i) kasutada rohkem kui pooled häältest,

ii) õigus nimetada ametisse üle poole nõukogust, juhatusest või ettevõtjat seaduslikult esindava organi liikmetest või

iii) õigus juhtida ettevõtja äritegevust;

b) ettevõtjad, kellel on ühe uurimis- ja arenduskokkuleppe poole suhtes otseselt või kaudselt punktis a loetletud õigused või volitused;

c) ettevõtjad, kelle suhtes mõnel punktis b osutatud ettevõtjal on otseselt või kaudselt punktis a loetletud õigused või volitused;

d) ettevõtjad, kelle suhtes uurimis- ja arenduskokkuleppe poolel koos ühe või mitme punktis a, b või c osutatud ettevõtjaga või ühel või mitmel kõnealustes punktides osutatud ettevõtjal ühiselt on punktis a loetletud õigused või volitused;

e) ettevõtjad, kelle puhul punktis a loetletud õigused ja volitused kuuluvad ühiselt:

i) uurimis- ja arenduskokkuleppe pooltele või nende vastavatele punktides a–d loetletud seotud ettevõtjatele või

ii) ühele või mitmele uurimis- ja arenduskokkuleppe poolele või ühele või mitmele punktides a–d loetletud seotud ettevõtjale ja ühele või mitmele kolmandale isikule;

4) *teadus- ja arendustegevus* — toodete või protsessidega seotud oskusteabe omandamine ning teoreetilise analüüsi tegemine, süstemaatiline uurimistöö või katsetamine, sealhulgas katseline tootmine, toodete või protsesside teimimine, selleks vajalike võimaluste loomine ja tulemuste suhtes intellektuaalomandiõiguste omandamine;

5) *toode* — kaup ja/või teenus, sealhulgas nii vaheprodukt ja/või -teenus kui ka lõpp-produkt ja/või -teenus;

6) *lepingujärgne protsess* — tehnoloogia või protsess, mis tuleneb ühisest teadus- või arendustegevusest;

7) *lepingujärgne toode* — toode, mis tuleneb ühisest teadus- või arendustegevusest või mis on valmistatud või tarnitud lepingujärgset protsessi kasutades;

8) *tulemuste kasutamine* — lepingujärgsete toodete valmistamine või turustamine või lepingujärgsete protsesside kasutamine või sellise valmistamise või kasutamise jaoks vajalike intellektuaalomandiõiguste loovutamine või litsentsimine või oskusteabe edastamine;

9) *intellektuaalomandiõigused* — hõlmavad tööstusomandiõigust, autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi;

10) *oskusteave* — patentimata praktilise teabe kogum, mis tuleneb kogemustest ja katsetustest ning mis on salajane, oluline ja määratletud: kõnealuses kontekstis tähendab "salajane", et oskusteave ei ole üldteada ega hõlpsasti juurdepääsetav; "oluline" tähendab, et oskusteave hõlmab teavet, mis on hädavajalik lepingujärgsete toodete valmistamiseks või lepingujärgsete protsesside rakendamiseks; "määratletud" tähendab, et oskusteavet tuleb kirjeldada piisavalt ulatuslikult, et oleks võimalik kontrollida, kas see vastab salajasuse ja olulisuse kriteeriumidele;

11) teadus- ja arendustegevus või tulemuste kasutamine toimub *ühiselt*, kui sellega seotud töö:

   a) teostajaks on ühisrühm, -organisatsioon või -ettevõte,

   b) usaldatakse ühiselt kolmandale isikule või

   c) jaotatakse poolte vahel spetsialiseerumise teel teadus- ja arendustegevuse, tootmise või turustamise alal;

12) *konkureeriv ettevõtja* — ettevõtja, kes tarnib toodet, mida lepingujärgne toode võib täiustada või asendada (tegelik konkurent), või ettevõtja, kel on realistlikud eeldused teha vajalikud lisainvesteeringud või muud vajalikud ümberlülitumiskulutused, et ta võiks asuda tarnima sellist toodet suhteliste hindade väikese, kuid püsiva tõusu korral (potentsiaalne konkurent);

13) *lepingujärgsete toodete asjaomane turg* — asjaomane tooteturg ja geograafiline turg või turud, kuhu lepingujärgsed tooted kuuluvad.

Artikkel 3

Erandi tegemise tingimused

1. Artiklis 1 sätestatud erandit kohaldatakse üksnes lõigetes 2 ja 5 sätestatud tingimuste täitmise korral.

2. Kõikidel pooltel peab olema juurdepääs ühise teadus- ja arendustegevuse tulemustele nende kasutamiseks või edasisteks teadusuuringuteks. Teadus- ja uurimistegevuses osalevad akadeemilised asutused, uurimisinstituudid või ettevõtjad, kes pakuvad teadus- ja arendustegevust äriteenusena, ilma et nad tavaliselt tegeleksid aktiivselt tulemuste kasutamisega, võivad siiski kokkuleppeliselt piirduda tulemuste kasutamisel üksnes edasise uurimistööga.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, peab juhul, kui uurimis- ja arenduskokkulepe näeb ette üksnes ühise teadus- ja arendustegevuse, kõigil pooltel olema vaba voli kasutada ühise teadus- ja arendustegevuse tulemusi ja kogu varem olemas olnud oskusteavet, mis on selliseks kasutamiseks vajalik. Kui pooled ei ole uurimis- ja arenduskokkuleppe sõlmimise ajal omavahel konkureerivad ettevõtjad, võib selline kasutusõigus piirduda ühe või mitme tehnilise kasutusalaga.

4. Mis tahes ühiskasutus peab olema seotud tulemustega, mis on kaitstud intellektuaalomandiõigustega või kujutavad endast oskusteavet, mis annab olulise panuse tehnilisse või majanduslikku progressi, ning tulemused peavad lepingujärgsete toodete valmistamisel või lepingujärgsete protsesside rakendamisel olema otsustava tähtsusega.

5. Ettevõtjatelt, kellele on tootmise spetsialiseerimise käigus tehtud ülesandeks toote valmistamine, nõutakse kõigi poolte tarnenõudluse täitmist, välja arvatud juhul, kui uurimis- ja arenduskokkulepe näeb ette ka ühise turustamise.

Artikkel 4

Turuosa künnis ja erandi kehtivusaeg

1. Kui osalevad ettevõtjad ei ole omavahel konkureerivad, kohaldatakse artiklis 1 sätestatud erandit teadus- ja arendustöö kestuse jooksul. Kui tulemusi kasutatakse ühiselt, jätkatakse erandi kohaldamist veel seitsme aasta jooksul alates lepingujärgsete toodete esmakordsest turuleviimisest ühisturul.

2. Kui kaks või enam osalevat ettevõtjat omavahel konkureerivad, kohaldatakse artiklis 1 sätestatud erandit lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul üksnes juhul, kui uurimis- ja arenduskokkuleppe sõlmimise ajal ei ületa osalevate ettevõtjate ühine turuosa 25 % asjaomasest lepingujärgsete toodetega täiustatavate või asendatavate toodete turust.

3. Pärast lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist jätkatakse erandi kohaldamist niikaua, kui osalevate ettevõtjate ühine turuosa ei ületa 25 % vastavast lepingujärgsete toodete turust.

Artikkel 5

Kokkulepped, mille suhtes erandit ei kohaldata

1. Artiklis 1 sätestatud erandit ei kohaldata uurimis- ja arenduskokkulepete suhtes, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, üksikult või poolte kontrolli all olevate muude teguritega kombineeritult:

a) piirata osalevate ettevõtjate vabadust teha iseseisvalt või koos kolmandate isikutega uurimis- ja arendustööd teadus- ja arenduskokkuleppega mitteseonduvas valdkonnas või pärast selle lõpuleviimist kokkuleppejärgses või sellega seonduvas valdkonnas;

b) keeld vaidlustada pärast teadus- ja arendustöö lõpuleviimist pooltele ühisturul kuuluvate teadus- ja arendustegevusega seotud intellektuaalomandiõiguste kehtivus või pärast uurimis- ja arenduskokkuleppe kehtivusaja lõppu vaidlustada pooltele ühisturul kuuluvate ning teadus- ja arendustöö tulemusi kaitsvate intellektuaalomandiõiguste kehtivus, ilma et seejuures piirataks võimalust näha ette uurimis- ja arenduskokkuleppe lõpetamine juhul, kui üks pooltest selliste intellektuaalomandiõiguste kehtivuse vaidlustab;

c) tootmis- või müügimahu piiramine;

d) hindade fikseerimine toote müümisel kolmandatele isikutele;

e) osalevate ettevõtjate teenindatava klientuuri kitsendamine pärast seitsme aasta möödumist lepingujärgsete toodete esmakordsest turuleviimisest ühisturul;

f) lepingujärgsete toodete passiivse müügi keeld teistele pooltele reserveeritud territooriumil;

g) keeld viia lepingujärgseid tooteid turule või arendada nende aktiivse müügi poliitikat ühisturu piiresse kuuluvatel territooriumidel, mis on reserveeritud teistele pooltele, pärast seitsme aasta möödumist lepingujärgsete toodete esmakordsest turuleviimisest ühisturul;

h) nõue mitte anda kolmandatele isikutele litsentse lepingujärgsete toodete valmistamiseks või lepingujärgsete protsesside kasutamiseks, kui vähemalt ühel poolel ei ole ette nähtud kasutada ühise teadus- ja arendustegevuse tulemusi või kui sellist kasutamist ei toimu;

i) nõue keelduda rahuldamast selliste kasutajate või edasimüüjate nõudlust nende vastaval territooriumil, kes turustaksid lepingujärgseid tooteid muudel ühisturu piiresse jäävatel territooriumidel; või

j) nõue raskendada kasutajatel ja edasimüüjatel lepingujärgsete toodete saamist muudelt edasimüüjatelt ühisturu piires ning eelkõige raskendada intellektuaalomandiõiguste teostamist ning võtta meetmeid, et takistada kasutajatel või edasimüüjatel selliste toodete hankimist või turuleviimist ühisturul, mis on ühenduse piires seaduslikult turule viidud muu isiku poolt või nõusolekul.

2. Lõiget 1 ei kohaldata:

a) tootmissihtide seadmisel, kui tulemuste kasutamine hõlmab lepingujärgsete toodete ühistootmist;

b) müügiplaanide seadmisel ja hindade fikseerimisel vahetute klientide jaoks, kui tulemuste kasutamine hõlmab lepingujärgsete toodete ühist turustamist.

Artikkel 6

Turuosa künnise kohaldamine

1. Artiklis 4 sätestatud turuosa künnise kohaldamisel järgitakse järgmisi eeskirju:

a) turuosa arvutamise aluseks võetakse müügiväärtus turul; kui andmed müügiväärtuse kohta turul ei ole kättesaadavad, võib asjaomase ettevõtja turuosa kindlaksmääramiseks kasutada hinnanguid, mis põhinevad muudel usaldusväärsetel turgu käsitlevatel andmetel, sealhulgas turu müügimahul;

b) turuosa arvutatakse eelnevat kalendriaastat käsitlevate andmete põhjal;

c) artikli 2 lõike 3 punktis e osutatud ettevõtjatele kuuluv turuosa jagatakse võrdselt kõigi ettevõtjate vahel, kellel on artikli 2 lõike 3 punktis a loetletud volitused või õigused.

2. Kui artikli 4 lõikes 3 osutatud turuosa esialgu ei ületa 25 %, kuid tõuseb hiljem nimetatud piirist kõrgemale, ületamata siiski 30 % piiri, kehtib artiklis 1 sätestatud erand kahe järjestikuse kalendriaasta jooksul pärast aastat, mil turuosa 25 % künnis esimest korda ületati.

3. Kui artikli 4 lõikes 3 osutatud turuosa esialgu ei ületa 25 %, kuid tõuseb hiljem üle 30 %, kehtib artiklis 1 sätestatud erand ühe kalendriaasta jooksul pärast aastat, mil turuosa 30 % künnis esimest korda ületati.

4. Lõigetes 2 ja 3 sätestatud soodustusi ei või kombineerida selliselt, et nad ületavad kahe kalendriaasta pikkuse ajavahemiku.

Artikkel 7

Lepingust taganemine

Komisjon võib tühistada käesoleva määruse kohaselt antud soodustused määruse (EMÜ) nr 2821/71 artikli 7 alusel, kui ta kas omal algatusel või liikmesriigi või oma õigustatud huvi kaitsvate füüsiliste või juriidiliste isikute nõudmisel leiab, et mõnel konkreetsel juhul toovad artiklis 1 sätestatud erandit kasutavad

uurimis- ja arenduskokkulepped siiski kaasa asutamislepingu artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega kokkusobimatuid tagajärgi, eelkõige juhul, kui:

a) uurimis- ja arenduskokkuleppe olemasolu kitsendab olulisel määral kolmandate isikute võimalust teha asjaomases valdkonnas teadus- ja arendustööd, sest mujal kättesaadavad uurimistöövõimalused on piiratud;

b) uurimis- ja arenduskokkulepe kitsendab tarnete erilise struktuuri tõttu olulisel määral kolmandate isikute juurdepääsu lepingujärgsete toodete turule;

c) pooled jätavad ühise uurimis- ja arendustegevuse tulemused ilma objektiivse põhjuseta kasutamata;

d) lepingujärgsetel toodetel puudub ühisturul või selle olulises osas tõhus konkurents samalaadsete kaupadega või kaupadega, mida tarbijad peavad omadustelt, hinnalt ja otstarbelt võrdväärseks;

e) uurimis- ja arenduskokkuleppe olemasolu kaotaks teadus- ja arendustegevuse alase tõhusa konkurentsi asjaomasel turul.

Artikkel 8

Üleminekuperiood

EÜ asutamislepingu artikli 81 lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata ajavahemikus 1. jaanuarist 2001 kuni 30. juunini 2002 nende kokkulepete suhtes, mis on 31. detsembril 2000 juba jõus ja mis ei vasta käesolevas määruses sätestatud erandi tingimustele, kuid vastavad määruses (EMÜ) nr 418/85 sätestatud erandi tingimustele.

Artikkel 9

Kehtivusaeg

Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2001.

Käesolev määrus aegub 31. detsembril 2010.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. november 2000

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mario MONTI